

UNTROSDECONVERSAAMB

ADA CASTELLS

Jaume Benavente

J.B. He situat la meua nova novel·la a Amsterdam per donar-li una perspectiva més global i reforçar la consciència que som escriptors europeus. Ara hi ha una concepció més transfronterera. Les fronteres ja no marquen el territori més estricta, tot és més mòbil. Tampoc no hi he volgut posar cap personatge català que em serveixi de justificació. No cal. Tot plegat consisteix a aconseguir ser lliure escrivint. En la literatura castellana això està més assumit. Vila-Matas ho fa i ningú ho critica. Parlar d'altres escenaris es veu com un acte cosmopolita. En canvi, nosaltres sempre hem d'anar explicant per què.

A.C. Fins ara, però, ens havia fet viatjar a Lisboa o a Porto, o a Sarajevo...

J.B. Sí, però aquesta novel·la connecta amb una idea de les ciutats amb riu, que a mi m'agraden molt, i ara volia tirar cap al nord. És la meua Europa.

A.C. Aquest afany de sortir de la nostra terra connectaria amb altres veus com ara la del Jordi Puntí de *Maletes perdudes*, l'Eduard Màrquez de *El silenci dels arbres* i *La decisió de Brandes* i el Francesc Serés de *Contes russos*.

J.B. Sí, m'apunto en la línia del Màrquez, encara que en un altre registre. A *La decisió de Brandes* tampoc no hi ha ni un sol català.

A.C. Els escriptors catalans es queixen que no guanyen els partits ni en el camp propi, que és complicat arribar al lector. És allò tan trist que primer has de triomfar a l'estranger perquè et posin un plat a taula a casa.

J.B. Ho tenim complicat, però al final un ha de fer el seu camí. Jo em crec el meu món perquè aquí et canses de veure com les llistes dels més venuts van plenes de gent que no són escriptors, sinó que reben encàrrecs. Sóc conscient que la meua, com la de tants altres, és una aposta de llibertat radical. No em vull cenyir a les directrius del màrqueting i quan acabi vull sentir-me humilment orgullós del que he fet. No sé què vendrem però, posats a fer, que et puguis morir satisfet.

A.C. Crec que la pregunta és pertinent: de què viu?

J.B. Treballo dins del sistema de biblioteques.

A.C. Però la seva formació és en belles arts.

J.B. Sí, al final ho he aprofitat per al personatge de Marja Batelaar. Crec que això m'ha influït en una

certa manera de treballar el text, menys discursiva i més en imatges. Per mi l'argument i els temes són importants, però l'atmosfera és fonamental i és de tipus pictòric.

A.C. Es proposa fer una sèrie de Marja, la protagonista.

J.B. Sí, ella és una dona intel·lectualitzada, solitària, tímida i no és el prototipus de *poli* vocacional, sinó

que s'hi veu abocada per un drama familiar. No l'he volguda fer holandesa estàndard, sinó que és filla de jueus laics i els dos avis són de Porto. Té una història d'amor amb un alemany. És un personatge molt contemporani, de dona lliure.

A.C. Per què el gènere negre?

J.B. Sempre m'ha agradat com a lector. Els meus referents són Mankel i Highsmith. Em dona molta llibertat per parlar de coses que en altres novel·les em costen més, com ara els problemes socials. La servitud del gènere negre és que demana molta versemblança i t'has de documentar molt bé. He anat a Holanda en diferents èpoques de l'any i he tingut l'ajuda d'una amiga mossà d'aquí amb qui he contactat per veure com funciona la *poli* holandesa. Jo preguntava detalls i ells trigaven unes tres setmanes a respondre. Això ha estat complicat.

A.C. Ser un català que s'ha ficat a Holanda també li permet una mirada més lliure.

J.B. Sí, puc ser més crític perquè no he de viure allà, encara que m'agradaria instal·lar-me entre Amsterdam i una illa de l'Atlàntic.

A.C. De tota manera, s'ha llançat al gènere, però no ha abandonat les reflexions, en un to similar als llibres anteriors.

J.B. Bé, la Marja llegeix filòsofs i té gust per l'art, però jo diria que la novel·la negra t'obre més al vessant psicològic. Xulio Ricardo Trigo sempre em deia que jo acabaria fent negra perquè és el meu lloc natural. Però encara que a *El quadern de Nicolaas Kleen* hi ha una empremta negra, el meu lector veurà que la mirada és la mateixa que en els altres llibres. Un col·lega em va comentar que hauria hagut de fer una portada més *hortera* per atraure més lectors, però un ha de conèixer els límits de fins on pot arribar. De vegades, als escriptors, ens fan encàrrecs tan concrets que l'únic que demostren és que no t'han llegit i no et respecten. Hi ha alguns editors que tenen l'autor per un personatge molt servil i d'alguna manera hauríem de començar a posar els punts sobre les is. *

Escriptor
A Jaume Benavente sempre li ha agradat fer viatjar els seus lectors i, sobretot, ens ha portat per terres portugueses. Ara, amb *'El quadern de Nicolaas Kleen'* (Columna), ens fa mirar cap al nord-est i ens situa en una ciutat amb tanta personalitat com Amsterdam. En els seus carrers, la inspectora Marja Batelaar ha d'enfrontar-se al seu primer cas i Benavente ens promet que en vindran més

FOTO: QUIM PUIG